

אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות'
Agmon & Co. Rosenberg Hacohen & Co.

תל אביב, י"ב בתשרי התשע"ד
16 בספטמבר 2013

ירושלים

צבי אגמון
יואב הירש
אברם פורטן
דנואל פלאי
גלית פליישר-אברהמי
אילת גולוסב פלנר
זהר גרנות-סאיר
טל טישר
ישראל עטר
מתן מרידור
אלעזר נחלון
אבי שפרמן
ירון לנדאו
הלה פלג
אופיר יחזקאל
קובי בן-צבי
קירה לרנר
הדס פורת-רואש
דרון גולדברט
ישי ר. שידלובסקי אור
יותם קוהלר
ליאור טער
עסיהוד שמלצר
אורי פורת
רוני סונק
דרור וגשל
יערה יפרח
ברק שוורץ
אבי סטרודובסקי
תמר קסטל בר-און
סורן אוסן
חגי פרידלר

תל-אביב

דן הכהן
אורי רוזנברג **
איל ד. מאמו
יונה גושן גוטשטיין
אסיר גודארד
יונתן שוורץ
דרור סברנסקי
אפרת חוזה אורד
אורי שורק
דניאל סקל
רן שלום
טלי לדרמן-ברוך
ישי נ. איציקוביץ
טיכל פרי
גילי ברוקס-ורון
קרן שילר
שרון דמרי-סנדל
איל תיאדור שרון
לישי גונן
יונתן קהת
ענת שרקי
ליטל טפירא יששכר
אפי שבת דחב"ט
אדי אשכנזי
ערן קרוי
יגאל יוסף
מירי כהן
מעין אביטובל
בן גלעד
יאן פלדמן
אלירן עוזיאל
סתיו גרוסמן גלמן
רמי ספקטור
תום כהנא
אסתי הר
שלומי סלכה
אסף נויסן
יניב יצהר
ניצן לאור

ד"ר יהושע רוזנצוויג, יועץ
רויטל אבירם, יועצת
איריס ציבולסקי-חבילין, יועצת
** סוסן גא בני-ירי

לכבוד

מר עמוס ציידאה –

מנהל אגף בכיר למוסדות תורניים, משרד החינוך
בית הדפוס 20
ירושלים

גב' דינה זילבר, עו"ד –

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ)
רח' צאלח א-דין 29
ירושלים

שלום רב,

הנדון: טיוטת תיקון למבחנים לתמיכה בלימוד תורני

הרינו לפנות אליכם בשם מרשנו, איגוד מנהלי הישיבות, ולהגיש בזאת השגה על הצעה

לתיקון הסדר תמיכות בלימוד תורני, אשר פורסמה על-ידי משרד החינוך במסמך שבנדון.

א. מבוא

1. לפני כשבועיים, פרסם משרד החינוך "טיוטת תיקון למבחנים לתמיכה בלימוד תורני

ובפעולות מיוחדות למוסדות תורניים" (להלן גם – **טיוטת התיקון**) והזמין את הציבור להגיש השגות על הטיוטה.

2. כדרך שיפורט עוד בהמשך, הסדר התמיכות המוצע בטיוטת התיקון משנה באופן מהותי

את המבחנים הקיימים לתמיכה במוסדות תורניים וקבלתו תביא לפגיעה בלתי חוקית, בלתי סבירה ובלתי מידתית בישיבות הגבוהות, תוך יצירת אפליה פסולה בין לבין ישיבות אחרות. אשר על כן, על הסדר התמיכות המוצע בטיוטת התיקון לעבור שינויים של ממש על מנת שיעמוד במבחן החוקיות.

3. כבר בפתח הדברים, נבקש כי תינתן למרשנו האפשרות להשמיע טענותיו בפני

הגורמים הרלוונטיים גם על-פה, טרם שיגובש תיקון סופי להסדר התמיכות.

4. במכתבנו זה נציג את הסדר התמיכות הקיים ונעמוד על תכליתו, נציג את השינוי המוצע

ונפרט את השגותינו על השינוי המוצע, הלוקה בפגמים חוקיים מהותיים.

ב. מבחני התמיכות ותכליתם

5. משרד החינוך (האגף למוסדות תורניים) מעניק תמיכות כספיות למוסדות תורניים,

בהתאם למבחני תמיכה שהוצאו מכוח סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ופורסמו במסמך הנושא כותרת "מבחנים לחלוקת כספים לצורך תמיכה של משרד החינוך במוסדות תורניים – חינוך ופעילות", י"פ 5317, י' באב התשס"ד (28.7.2004), עמ' 3498 (להלן – מבחני התמיכה).

6. תכלית הענקת התמיכות למוסדות תורניים הינה, כפי שנקבע בסעיף 12(ג) למבחני

התמיכה, "**לסייע בתחום הגברת החינוך והלימודים התורניים**".

7. על פי מבחני התמיכה, גובה התמיכה התקציבית במוסד תורני מסוים נקבע באופן הבא:

כל תלמיד במוסד תורני מוכר זכאי למספר "נקודות" מסוים הקבוע במבחני התמיכה ומשתנה בהתאם לסוג המוסד בו לומד התלמיד. סך תקציב התמיכות של משרד החינוך מחולק בסך הנקודות שצברו כלל התלמידים במוסדות התורניים, וכך מחושב ערכה הכספי של נקודה בודדת. כל מוסד תורני זכאי לתקציב המחושב לפי מכפלת מספר הנקודות שצברו כלל תלמידיו בערכה הכספי של "נקודת תמיכה".

8. להלן מפתח התקצוב הקבוע במבחני התמיכה דהיום:

הערות	תמיכה לתלמיד	סוג מוסד
	1 נקודה	ישיבה גבוהה
בכולל חצי יום – 0.9 נקודה	1.8 נקודה	כולל לאברכים
מקבלים תמיכה נוספת ממשב"ט. התמיכה הכוללת לא תעלה על 3.6 נקודה.	1.35 נקודה	ישיבת הסדר
עבור 48 החודשים הראשונים	1.75 נקודה	ישיבה גבוהה המעודדת שירות צבאי

9. יצוין כי מפתח התקצוב לעיל אינו משקף את כלל התמיכה התקציבית במוסדות תורניים, אלא רק את התמיכה התקציבית המוענקת מטעם משרד החינוך. תלמידי ישיבות ההסדר זכאים לתמיכה תקציבית נוספת מטעם משרד הביטחון, אשר שווה 2.25 נקודות לתלמיד.

ג. ההסדר המוצע בטיטת התיקון

10. ההסדר המוצע בטיטת התיקון משנה באופן מהותי את יחס התקצוב הבין-מוסדי,

כדלקמן:

תמיכה – מצב מוצע	תמיכה – מצב קיים	סוג מוסד
ללא שינוי	1 נקודה	ישיבה גבוהה
ללא שינוי	1.8 נקודה	כולל לאברכים
2.8 נקודות	1.35 נקודה	ישיבת הסדר
1.25 נקודה – שיעור גיוס של 15% 1.75 נקודה – שיעור גיוס של 30% 2.7 נקודות – שיעור גיוס של 45% 3.6 נקודות – שיעור גיוס של 60%	1.75 נקודה	ישיבה גבוהה המעודדת שירות צבאי

11. ההסדר המוצע בטיטת התיקון מבקש אפוא להגדיל ביותר מפי שניים את התמיכה

התקציבית בישיבות ההסדר, כמו גם ליצור דירוג בתקצוב ישיבות המעודדות גיוס לצה"ל בהתאם

לאחוז המתגייסים, כך שתלמידי ישיבות מסוימות המעודדות גיוס יזכו לתקציב הגבוה פי 3.6 ביחס לתקציב המוענק לתלמידי ישיבות גבוהות.

12. ויודגש: הואיל ונקודות התמיכה משקפות אחוז יחסי מתוך "עוגת תקציב" אחת, הגדלת התמיכה היחסית בתלמידי ישיבות גבוהות המעודדת שירות צבאי ובתלמידי ישיבת הסדר, משמעה הקטנה בפועל של התקציב הניתן עבור תלמיד בישיבה גבוהה.

ד. השגות על ההסדר המוצע בטיטת התיקון

13. ההסדר המוצע בטיטת התיקון, המעמיק באופן דרמטי את ההעדפה התקציבית של תלמידי ישיבות אחרות על-פני תלמידי ישיבות גבוהות כמפורט לעיל, נגוע בחוסר שוויון מהותי ובולט ובאפליה פסולה של תלמידי הישיבות הגבוהות.

14. מושכלות יסוד הן כי רשות מצווה לנהוג בשוויון. פגיעה בעקרון השוויון הינה התייחסות שונה לפרטים שאין ביניהם שוני רלוונטי לעניין הנדון (ראו למשל בג"ץ 1438/98 התנועה המסורתית נ' השר לענייני דתות, פ"ד נג(5) 337, 361-364). הפרת השוויון – קרי: אפליה – הינה התייחסות שונה כלפי פרטים השייכים לאותה "קבוצת שוויון", כאשר "קבוצת השוויון" נקבעת בהתאם לתכלית שאותה נועדה להגשים התמיכה התקציבית (ראו בג"ץ 3792/95 תאטרון ארצי לנוער נ' שרת המדע והאמנויות, פ"ד נא(4) 259; להלן – עניין התיאטרון הארצי).

15. מקום שבו מדובר בתמיכה תקציבית של הרשות, החובה לנהוג בשוויון הינה חובה כפולה: בשלב הראשון יש לקבוע באופן שוויוני מהי קבוצת השוויון; ובשלב השני, יש להקצות את התמיכה התקציבית באופן שוויוני בתוך קבוצת השוויון (ראו והשוו: עניין התיאטרון הארצי).

16. בענייננו, כפי שצוין לעיל, תכלית התמיכה התקציבית של משרד החינוך במוסדות תורניים הינה "לסייע בתחום הגברת החינוך והלימודים התורניים" (סעיף 12(ג) למבחני התמיכה).
הא ותו לא.

17. נוכח האמור, ניתן להגדיר "קבוצות שוויון" לצורך הקצאת תמיכות תקציביות במוסדות תורניים רק בהתאם לתכלית זו של הגברת חינוך ולימוד תורניים, ורק בהתאם לקריטריונים שעניינם לימוד תורני.

18. ההסדר המוצע בטיטת התיקון משקף יצירת "קבוצות שוויון" על יסוד שיקולים שאינם ממן העניין, ואשר אין כל קשר בינם לבין תכלית התמיכה התקציבית הניתנת מטעם משרד החינוך.

19. ההסדר המוצע – המעניק לתלמידי ישיבות הסדר תקציב הגבוה פי 2.8 מזה הניתן לתלמיד ישיבה גבוהה והמעניק לתלמידי ישיבה גבוהה המעודדת שירות תקציב העשוי להגיע לפי 3.6 מזה הניתן לתלמיד ישיבה גבוהה "רגילה" – משקף יצירת קבוצות שוויון על יסוד קריטריון אחד ויחיד – עידוד גיוס לצה"ל.

20. אלא שקריטריון זה אינו יכול להוות בסיס ליצירת קבוצות שוויון לחלוקה תקציבית שתכליתה הגברת לימוד תורני. מדובר אפוא בשיקול זר ופסול שאינו יכול לשמש יסוד להגדרת קבוצות שוויון שונות בנסיבות דנן.

21. אשר על כן, ומשאין קשר בין תכלית התמיכה התקציבית (הגברת לימוד תורני) לבין הקריטריון היחיד ששימש ליצירת "קבוצות השוויון" בהסדר התמיכות המוצע (עידוד גיוס לצה"ל), לוקה ההסדר המוצע בפגיעה מהותית וחמורה בעקרון השוויון ובאפלייתם לרעה של תלמידי ישיבות גבוהות ביחס לתלמידי ישיבות הסדר ולתלמידי ישיבות גבוהות המעודדות גיוס לצה"ל.

22. בלא לגרוע מהאמור, נוסף כי גם אם ניתן היה לייחס משקל כלשהו לעידוד הגיוס לצה"ל כשיקול להקצאת תקציב למוסדות תורניים (אף שכאמור סבורים אנו כי מדובר בשיקול שאינו רלוונטי), הרי שהקצאה תקציבית על יסוד שיקול זה כשיקול יחיד המצדיק פער עצום בתמיכה הניתנת למוסדות שונים, תוך התעלמות משיקולים ענייניים אחרים, אינה משקפת איזון כלשהו (וודאי לא איזון ראוי) בין השיקולים הצריכים לעניין. משכך, לוקה ההסדר המוצע בטיטת התיקון בפגם מהותי של חוסר סבירות קיצוני והיעדר מידתיות.

23. כללם של דברים: ההסדר המוצע בטיטת התיקון מפלה לרעה, שלא כדין, את תלמידי הישיבות הגבוהות ביחס לתלמידי מוסדות תורניים אחרים, ופוגע בהם פגיעה בלתי סבירה ובלתי מידתית.

24. אשר על כן, הכרח הוא לשנות את הסדר התמיכות המוצע בטיטת התיקון, כך שהקצאת התמיכות לפיו תיעשה באופן חוקי ושוויוני, בלא שיפולו לרעה תלמידי הישיבות הגבוהות.

25. כפי שצוין בפתח הדברים, אודה אם תינתן למרשנו הזדמנות להשמיע טענותיו על-פה,

טרם שיגובש תיקון סופי להסדר התמיכות.

בכבוד רב ובברכה,

יו"ס אגמון, עו"ד / יו"ס חיים זיכרמן, עו"ד